

Čína a Severní Korea: láska či sňatek z rozumu?**Michael Myklín**

Před pěti lety oslavily Hu Jintao a Kim Čong Il šedesátileté výročí diplomatických vztahů svých zemí, Čínské lidové republiky (ČLR) a Korejské lidově demokratické republiky (KLDŘ) a vyhlásily rok 2009 rokem severokorejsko-čínskému přátelství. Dnes, o pět let později, Čína sice dál představuje hlavního (a z politického hlediska jediného) spojence totalitního režimu, ale k přátelství má v současnosti jejich vztah i přes šedesát let dlouhou společnou historii daleko.

Následující text analyzuje současný vztah ČLR a KLDŘ především v kontextu vnitřních a vnějších projevů severokorejských elit (zejména pak Kim Čong Una), které mají na tento vztah zásadní vliv a které se v nedávné době projevily zejména popravou Čang Song Tcheka, ale zmíněny budou i jaderné a raketové testy, které Čína dosud vnímala relativně shovívavě. Pozornost je věnována i ekonomické dimenzi čínsko-severokorejských vztahů a zejména pak severokorejské ekonomické závislosti na Říši středu, která představuje zásadní faktor ve vzájemných vztazích. Porovnána bude také perspektiva Pekingu a Pchjongjangu, z důvodu více či méně rozdílné motivace pro udržování tohoto spojení.

Hlavní otázkou, na kterou se text snaží nalézt odpověď je současná míra a charakter čínského vlivu v Pchjongjangu, jelikož události posledních let (zejména od nástupu Kim Čong Una) naznačují, že vztahy obou zemí dostávají vážné trhliny.

Historie

Samotný vztah Číny a KLDŘ se datuje od 6. října 1949, kdy došlo ke vzájemnému diplomatickému uznání, které předznamenalo dalších šedesát let více či méně pevného spojení a partnerství mezi ČLR a KLDŘ.

První důkaz čínské oddanosti tomuto spojeneckému svazku představovalo půl milionu čínských „dobrovolníků“, kteří se v roce 1950 zapojili se do korejské války na straně svých severokorejských soudruhů, kteří byli jednotkami OSN téměř zatlačeni do Číny.

Jeden z nejvýznamnějších vrcholů vztahů mezi oběma státy během studené války symbolizuje *Smlouva o vzájemné pomoci a přátelství* z roku 1961, který do současné doby ¹ představuje jedno z hlavních institucionálních zakotvení čínsko-korejských vztahů. Smlouva slibuje nejen spolupráci v oblasti kultury, technologie a ekonomie, ale také vzájemnou vojenskou pomoc při napadení jedné ze zemí.

Čínsko-severokorejské vztahy během studené války by se daly popsat jako nadstandartní, což bylo dáno nejenom ideologickou spřízněností obou zemí, ale také osobními vztahy mezi první generací čínského vedení a jejich severokorejských protějšků. Spojoval je nejen boj proti japonské okupaci, ale později také společný boj proti Spojeným státům a jejich spojencům během korejské války.

¹ Smlouva je každých 20 let obnovována, naposledy v roce 2001.

POLICY PAPER

První výraznější krize ve vzájemných vztazích nastala během prvních let kulturní revoluce v Číně, kdy až příliš horlivé Rudé gardy kritizovaly Kim Ir Sena jako revizionistu, což v KLTR vyvolalo ostrou reakci. V sedmdesátých letech se vztahy normalizovaly, a to i přes dramatickou změnu v čínské zahraniční politice, která se začala přiklánět ke Spojeným státům, což v Pchjongjangu sice vyvolalo vlnu nelibosti, ale zdaleka ne takovou jako na konci šedesátých let.

Po konci studené války došlo k dalšímu ochlazení vzájemných vztahů, které bylo zapříčiněno obnovením diplomatických vztahů Číny s Jižní Koreou (což znamenalo posun od čínské „politiky jedné Koreje“ - KLTR) a negativní vliv měla i smrt Kim Ir Sena a nástup jeho syna, Kim Čong Ila, který postrádal výraznější osobní vazby na čínské politické špičky.

Současnost

Mao Ce-tung jednou prohlásil, že Čína a KLTR k sobě mají stejně blízký vztah jako rty a zuby s tím, že když rty zmizí, zuby budou příliš odhalené. V současnosti by byl Mao zřejmě nucen svůj postoj změnit, jelikož se zdá, že se role poněkud proměnila a zuby (nyní KLTR) si začínají kousat do vlastních rtů (Čína).

Nejvýraznější ukázkou je například bezprecedentní zadržení čínské rybářské lodi a její posádky v roce 2012, přičemž se stejná situace opakovala o rok později během korejské krize, ale tentokrát Severní Korea dokonce požadovala výkupné za propuštění čínských rybářů².

Samotný přístup Číny k Severní Koreji od prvního severokorejského jaderného testu charakterizuje poměrně bizarní směsice podpory denuklearizace a zároveň tiché tolerance nukleárního statutu KLTR. Stejně jako lze najít v severokorejských provokacích určitý vzorec, lze ho nalézt i v reakcích Číny. Jde o poměrně krátký cyklus odsuzujících prohlášení, symbolických sankcí, a na závěr je vše zakončeno normalizací vztahů, která je prováděna skrze oficiální návštěvy.

Příkladem mohou být čínské reakce na severokorejské jaderné testy. Čína pokaždé vyzvala k uvalení, nebo zpřísnění sankcí OSN, případně krátkodobě omezila dodávky ropy a potravin, nicméně během několika týdnů zpravidla následovala série oficiálních návštěv v Pekingu a Pchjongjangu a postupná normalizace vzájemných vztahů.

Čínský problém se severokorejskými jadernými zbraněmi tkví v jejich negativním vlivu na stabilitu Korejského poloostrova, nicméně současně Čína akceptuje severokorejský pocit ohrožení, který pramení především z americké přítomnosti v regionu, a kterým KLTR často obhájí svůj jaderný program. Čína tak sice navenek může působit jako odpůrce jaderné Severní Koreje, ale zároveň jaderný status KLTR tiše toleruje a denuklearizační agendu vcelku ochotně přenechává ostatním aktérům, zejména pak Spojeným státům. Ty se pro změnu snaží opakovaně apelovat na

² „North Korea Releases chinese fisherman held for ransom“, DW, 21. květen 2013, dostupné z: <http://www.dw.de/north-korea-releases->

[chinese-fishermen-held-for-ransom/a-16826250](http://www.dw.de/north-korea-releases-chinese-fishermen-held-for-ransom/a-16826250)

POLICY PAPER

Peking, aby využil svého vlivu a dalším testům zamezil.

Láska prochází žaludky, ropovody a bankovními konty

Ekonomická stránka vzájemného vztahu obou zemí je pravděpodobně tím nejdůležitějším faktorem, který může mít dalekosáhlý vliv na budoucnost celého regionu. Hospodářství KLR je od poloviny devadesátých let v tristním stavu a do dnes se ho kvůli rigiditě severokorejského nejvyššího vedení, které k ekonomickým reformám zaujímal značně negativní postoj, nepodařilo zrenovovat (měnová reforma z roku 2009 situaci také zrovna nepomohla). Přesto jsou to právě ekonomické reformy, které jsou zřejmě klíčem k větší stabilitě na Korejském poloostrově a tuto skutečnost si Čína, na základě vlastních zkušeností, velmi dobře uvědomuje.

Se změnou ve vedení v Pchjongjangu Peking získal ideální příležitost pro přeformulování svého postoje a strategie vůči KLR a zároveň znásobil své snahy o prosazení ekonomických reforem čínského stylu, přičemž tento cíl se minimálně alespoň částečně podařilo naplnit. Vrchol tohoto snažení představuje oznámení Korejské centrální zpravodajské agentury o chystaném zřízení čtrnácti nových ekonomických zón³, které mají napomoci rozvoji severokorejské ekonomiky skrze zahraniční investice. O přílivu investic se sice zatím příliš hovořit nedá, ale ještě

done dávna se předpokládalo, že většina peněz bude téct právě z Číny (jaké procento investorů by mohly tvořit státní podniky je otázkou), která by tak mohla relativně nenásilně rozšířit svůj vliv v zemi, o což zřejmě také ve výsledku jde.

I když je otevření těchto ekonomických zón krokem kupředu, nelze očekávat, že v dohledném časovém horizontu dojde k podobné liberalizaci trhu, který zažila Čína během období ekonomických reforem, které otevřely zemi světu (i když jisté tendence květší, i když neoficiální, toleranci otevřeného trhu lze sledovat již nyní). Něco takového je v Severní Koreji zatím značně nepravděpodobné, jelikož uvolnění kontroly nad ekonomikou by mohlo ohrozit monopol moci, kterou Korejská strana práce třímá ve svých rukou (i přes mohutně bující černý trh). Samozřejmě to neznamená, že v zemi nedochází k žádným pokusům o hospodářské reformy, ale ty, které jsou uplatňovány, jsou ve výsledku neúspěšné (k nelibosti Číny), zpravidla kvůli neefektivitě a polovičatosti s jakou jsou uváděny v platnost.

Vzájemný ekonomický vztah obou zemí je poměrně jednostranný. Čína se po rozpadu SSSR stala největším severokorejským obchodním partnerem, přičemž v roce 2013 se hodnota obchodu mezi zeměmi pohybovala kolem 6,54 miliardy dolarů⁴. Čína také pro autoritativní Kim Čong Unův režim představuje hlavní zdroj dodávek životně

³ Kim Kuy-won, Choi Hyun-june, „North Korea to set up 14 new special economic development zones“, The Hankyoreh, 22. listopad 2013, dostupné z: http://english.hani.co.kr/arti/english_edition/e_northkorea/612341.html

⁴ Kwanwoo Jun, „Jang Purge Yet to hurt North Korea-China Trade“, The Wall Street Journal, 28. února 2014, dostupné z: <http://blogs.wsj.com/korearealtime/2014/02/28/jang-purge-yet-to-hurt-north-korea-china-trade/?mod=WSJBlog>

POLICY PAPER

důležitých potravin a zejména ropy. Zajímavým paradoxem je fakt, že za ropu, kterou Čína do KLDR dodává, zaplatí Pchjongjang více, než například Thajsko, nebo Jižní Korea.⁵

Dalším ekonomickým faktorem, který v budoucnu může hrát velmi výraznou roli ve vztazích mezi KLDR a Čínou, představují severokorejské zásoby vzácných kovů. Nedávno totiž vyšla zpráva o nalezení pravděpodobně největšího ložiska vzácných kovů na planetě⁶, a to přímo v KLDR. Vzhledem k tomu, že Čína má na těžbu vzácných kovů téměř absolutní monopol (disponuje 80 % světových zásob a na produkci se podílí 90 %) je dost možné, že i tato skutečnost bude hrát v budoucnu důležitou roli. S přihlédnutím ke strategické hodnotě těchto surovin si Čína bude chtít udržet svůj monopol a nepochybně bude mít výrazný zájem investovat a jinak participovat na těžbě v KLDR.

V tomto směru je Čína v ideální pozici - má know-how v oblasti průzkumu, těžby i zpracování vzácných kovů (zatímco KLDR nemá ani jedno) a vzhledem ke svému postavení je hlavním kandidátem pro získání monopolního postavení. Nepochybně pro Peking představovalo znatelnou ránu, když těžební práva jako

první získala soukromá australská společnost.

Rok 2014 a poprava Čang Song Tcheka

Zdrojem největší čínsko-severokorejské roztržky za posledních několik let byl nečekaný krok mladého vůdce. Příčinou tentokrát nebyl jaderný test, ale poprava údajně druhého nejmocnějšího muže v KLDR, nevlastního Kimova strýce, Čang Song Tcheka.

Oficiální prohlášení⁷ z Pchjongjangu Čanga obvinilo z velmi široké palety zločinů, ale ani po téměř roce není zcela jasné, jaký byl skutečný důvod Čangova pádu. Teorií o hlavní příčině Čangova konce existuje mnoho. Podle severokorejských zdrojů portálů New Focus International⁸ měl za následnou čístkou stát dopis adresovaný čínskému vedení. V něm měl Čang vyjádřit zájem na omezení moci Korejské strany pracujících a naopak o posílení role vlády.

Hlavní příčinu ovšem zřejmě najdeme v kombinaci Čangova rostoucího politického a ekonomického vlivu. Právě jeho „nenasytnost“ zřejmě vedla k jeho pádu. Ať už šlo o obchody s uhlím, kontrakty na těžbu kovů vzácných zemin, nebo o ovládání oblastí určených k rybolovu (o které dokonce měli lidé

⁵ Dick K. Nanto, Mark E. Manyin a Kerry Dumbaugh, "China-North Korea Relations", CRS, 22. ledna 2010, str. 16, dostupné z: <http://fpc.state.gov/documents/organization/138774.pdf>

⁶ Frik Els, „Largest known rare earth deposit discovered in North Korea“, Mining, 5. prosince 2013, dostupné z: <http://www.mining.com/largest-known-rare-earth-deposit-discovered-in-north-korea-86139/>

⁷ „Traitor Jang Song Thaek Executed“, Rodong Sinmun, 13. prosince 2013, dostupné z:

http://www.rodong.rep.kp/en/index.php?strPageID=SF01_02_01&newsID=2013-12-13-0011&chAction=T

⁸ „Exclusive: Jang Song-thaek was executed following his letter to Chinese leadership“, New Focus International, 30. června 2014, dostupné z: http://newfocusintl.com/exclusive-jang-song-thaek-executed-followinghis-letter-chinese-leadership/?utm_content=buffer2370f&utm_medium=social&utm_source=twitter.com&utm_campaign=buffer

POLICY PAPER

loajální Čangovi a armáda svést přestřelku⁹). Pokud je jen část z těchto příkladů pravdivá, tak je v kontextu Kimova upevňování moci jen logické, že se zbavil tak silného hráče, kterým jeho strýc bezesporu byl. Čang také není prvním, ani posledním ze „staré gardy“, kdo nedobrovolně opouští nejvyšší echelon severokorejského vedení.

Ať už byl hlavním důvodem jeho popravu vnitropolitický mocenský boj, zrada, či šlo dokonce o snahu eliminovat čínský vliv, výsledkem byla výrazná čínská nelibost s takovým vývojem událostí. Do dnes se zdá, že KLDK Čangovou popravou našla pomyslnou hranici čínské tolerance.

Nabízí se otázka, proč to byla zrovna Čangovo zatčení a poprava, která naplnila pomyslný pohár čínské trpělivosti s Kim Čong Unovým režimem. Čang byl totiž všeobecně považován za hlavního čínského spojence v Pchjongjangu a také za jednoho z nejvýznamnějších stoupců ekonomických reforem. Jeho likvidací Peking přišel o možnost, jak nenásilně nasměrovat vývoj severokorejského hospodářství cestou k ekonomickým reformám čínského typu.

Nespokojená Říše středu

Jedním z nástrojů, jak Čína projevuje svou výraznou nelibost se severokorejským konáním, je zastavení

dodávek ropy. K tomu se Peking uchýlil již během korejské krize v roce 2013, kterou odstartoval třetí severokorejský jaderný pokus. Tehdy Čína zastavila import ropy na tři měsíce a stejnou taktiku uplatnila i nyní, ale tentokrát svou nespokojenost projevuje o dost výrazněji a do KLDK od ledna 2014 oficiálně nevyvezla ani kapku ropy. Je ale důležité klást důraz na slovo oficiálně.

Minimálně jeden severokorejský tanker byl totiž zaznamenán¹⁰ na svých pravidelných cestách mezi přístavy Nampo (domovský přístav) a Dalian (čínský ropný terminál).

Severokorejská energetická realita Číně nedovoluje dovoz ropy ukončit úplně, jelikož bez zajištění dostatečných dodávek by země mohla být vystavena vážné energetické krizi, která by stabilitě severokorejského režimu zcela jistě neprospěla. To, že vztahy obou zemí tento čínský krok smrtelně nepoškodil, naznačuje i import severokorejského uhlí do Číny, který neustal, ale naopak se proti předchozímu roku zvýšil¹¹.

I když by předchozí řádky mohly naznačovat, že Čína se od svého jaderného souseda pomalu odvrací, takové úvahy jsou od samého jejich začátku odsouzeny k zániku, jelikož ignorují základní paradigma, kterého se Peking ve své politice vůči KLDK drží, a tím je zachování stability na Korejském

⁹ „Korea Execution Is Tied to Clash Over Businesses“, New York Times, 30. prosince 2013, dostupné z:

<http://www.nytimes.com/2013/12/24/world/asia/north-korea-purge.html? r=0>

¹⁰ Leo Byrne, James Byrne, „Mapped: North Korea’s oil routes“, NK News, 28. září 2014, dostupné z:

<http://www.nknews.org/2014/08/mapped-north-koreas-oil-routes/>

¹¹ „China’s oil exports to North Korea completely stopped in Jan.-March“, Global Post, 30. dubna 2014, dostupné z:

<http://www.globalpost.com/dispatch/news/kyodo-news-international/140430/chinas-oil-exports-n-korea-completely-stopped-jan-marc>

POLICY PAPER

poloostrově za každou cenu. To znamená, že Čína bude severokorejský režim nadále podporovat dodávkami potravin a energetickými surovinami, a to vše v zájmu zachování statutu quo, který by zhroucení režimu zákonitě narušilo. To ovšem nevyklučuje „výchovné facky“, které Peking Pchjongjangu čas od času ušetří, jako důrazné vyjádření své nespokojenosti se severokorejskými excesy.

Konec čínsko-severokorejských vztahů je v současné době spíše zbožným přáním a mnozí se doslova chytají stébel, aby našly důkaz slábnoucího spojení těchto dvou zemí. Příkladem může být únik plánu čínské armády ohledně případného zhroucení severokorejského režimu, na veřejnost¹² a mediální reakce, která existenci takového plánu prezentovala jako něco šokujícího a nevídaného.

Existence plánu čínské armády připraveného pro možnost pádu režimu v KLRD ale není nic překvapivého, a i když čínská armáda popírá, že existuje¹³, je zcela vyloučené, aby podobný plán neexistoval (v případě, že čínská armáda dělá svou práci pořádně). Nelze také vyloučit, že Čína plán nechala uniknout úmyslně, jako určité varování Pchjongjangu. Otázkou je, zda byl uniklý plán opravdu autentický, protože pokud ano, lze z toho vyvodit několik zajímavých závěrů a pozorování, zejména kvůli tomu, že v plánu nebyla zmíněna možnost rozsáhlejší čínské intervence na území KLRD.

Nástup Kim Čong Una k moci vztahům jednoznačně neprospěl, vzhledem k tomu, že mladý vůdce má k Číně a jejímu vedení jen minimální osobní vztah (narozdíl od svého děda a do jisté míry i otce), nicméně je možné, že všechny turbulence, které ve vzájemném vztahu v poslední době nastaly, jsou jen nevyhnutelným výsledkem Kimovy snahy o uchopení absolutní kontroly nad Stranou i armádou. Ať už jde o jaderné a raketové testy a čistky starých kádrů (od Kimova nástupu k moci nebyl odstraněn zdaleka jen Čang), lze všechny tyto aktivity do určité míry připsat právě Kimově snaze upevnit moc. Někteří si dokonce myslí, že po upevnění moci bude mít Kim dostatek prostoru k iniciaci ekonomických reforem, což rozhodně nelze vyloučit. KLRD by navíc sotva jen něco získala, pokud by proti sobě poštvála svého nejmocnějšího spojence, takže v budoucnu je možné očekávat stabilizaci vztahů obou zemí, i když není pravděpodobné, že by se vrátily na takovou úroveň, na jaké byly za Kim Čong Ila, během konce jeho vlády. Přeci jen je nutné si uvědomit, že Čína prochází společenskou a politickou transformací, která se nutně projevuje i v její snaze být zodpovědným aktérem mezinárodních vztahů, což silně rezonuje i ve vztahu vůči KLRD. Zatímco dříve Peking severokorejské raketové a jaderné testy tiše toleroval, nyní se zdá, že tento přístup pomalu mizí a Čína se silně vyhrazuje proti potenciálnímu

¹² Jin Dong Hyeok, „Report: China’s Military Prepared for Collapse Scenario“, Daily NK, 5. května 2014, dostupné z: <http://www.dailynk.com/english/read.php?nu m=11836&cataId=nk00100>

¹³ „China denies report on contingency plans for collapse of North Korea“, Yonhap News Agency, 6. května 2014, dostupné z: <http://english.yonhapnews.co.kr/national/2014/05/06/98/0301000000AEN20140506004600315F.html>

POLICY PAPER

budoucímu jadernému testu, na nějž se KLDL údajně intenzivně připravuje¹⁴.

Dalším faktorem, který v budoucnosti zřejmě bude hrát roli, i když nenápadnou, je institucionální změna ve vztahu Číny vůči KLDL¹⁵. Hlavní institucí zodpovědnou za vztahy mezi oběma zeměmi bylo Mezinárodní oddělení Komunistické strany Číny, které udržovalo vztahy zejména s Korejskou stranou pracujících, ale nyní se zdá, že budoucnost vzájemných vztahů bude mít na starosti Čínské ministerstvo zahraničí. To naznačují návštěvy vysokých úředníků ministerstva na začátku roku 2014, jejichž impulsem se zdá být odstranění Čang Song Tcheka, který byl považován za hlavní čínskou spojku v Pchjongjangu. Změna institucionálního rámce a ukončení vztahu fungujícím na bázi „strana-strana“ by umožnil tvorbu více standardního diplomatického vztahu. O to usiloval již Hu Jintao (bez úspěchu) a dá se očekávat, že KLDL takovou změnu nepřijme s nadšením.

Nespokojený Pchjongjang?

Na problematiku vztahů dvou zemí se nikdy nelze dívat jen optikou jedné z nich, a proto je nutné zmínit i možnosti severokorejského režimu a jeho postoj k Číně samotné.

Jako stát, který se dlouhodobě izoluje od mezinárodního společenství, má Severní Korea v oblasti potenciální diverzifikace diplomatických a ekonomických vztahů

značně omezené možností a na Čínu je do značné míry odkázána.

V kontextu událostí nedávných let lze ale přesto sledovat snahu o navázání obchodních vztahů s dalšími zeměmi, zejména pak s Ruskou federací, která jde Severokorejčům v tomto směru více než vstříc. Důkazem toho je dovoz ruské ropy do KLDL, Putinovo odpuštění severokorejských dluhů z dob SSSR a některé chystané ruské investice (například chystaný plynovod vedoucí z Ruska do Jižní Koreje přes Severní Koreu). V budoucnu mohou hrát důležitou roli i jihokorejští investoři a zdvižená obočí vyvolávají i rozhovory s Japonskem na téma unesených japonských občanů. Jestli bude toto téma využito k alespoň částečné normalizaci japonsko-severokorejských vztahů, je zatím však pouze divoká spekulace.

Samotný postoj Kim Čong Unova režimu vůči Číně je těžké charakterizovat bez dostatečného pohledu do severokorejských vnitřních záležitostí, protože pokud budeme spoléhat na prohlášení a zprávy ze státních médií, je vztah mezi oběma zeměmi stále stejně stabilní, jako byl vždy.

Když ale přihlédneme k Čangově popravě, upřednostnění australské těžářské firmy před čínskou, nebo například ke zprávě o symbolickém posílení vojenské posádky na korejsko-čínských hranicích, je zřejmé, že ani severokorejský postoj k Číně není úplně pozitivní. Zda je to nepřímo zaviněno

¹⁴ „Seoul sees signs of 4th nuke test in North Korea“, Korea Joongang Daily, 8. května 2014, dostupné z: <http://koreajoongangdaily.joins.com/news/article/article.aspx?aid=2988853&cloc=joongangdaily%7Cchome%7Cnewlist1>

¹⁵ Gordon G. Chang, „Are Chinese-North Korean ties Starting to Fray?“, World Affairs, 26. února 2014, dostupné z: <http://www.worldaffairsjournal.org/blog/gordon-g-chang/are-chinese%E2%80%93north-korean-ties-starting-fray>

POLICY PAPER

Kim Čong Unovým upevněním moci, nebo zcela úmyslně, je problematické odhadnout. Ale stejně jako Čína nemůže ignorovat Severní Koreu, ani ona se nemůže zcela zbavit svého mocného ochránce.

Závěr

Je pravda, že Čína je pro Severní Koreu stále ještě životně důležitým ekonomickým partnerem, ale tento fakt je také zdrojem čínského dilematu spočívajícího v tom, že pokud zastaví, či radikálně omezí dodávky surovin a potravin do KLDR, bude hrozit zhroucení režimu, což ohrozí stabilitu, kterou se Čína snaží tak úpěnlivě udržovat.

Čína by svou pozici měla zároveň hlídat, protože od nástupu mladého Kima došlo v KLDR ke zdatelné diverzifikaci ekonomických vztahů. Za zmínku stojí například údajná dohoda s Iránem o dodávkách ropy¹⁶, jihokorejské investice a zejména rostoucí spolupráce s Ruskou federací, která má s KLDR zřejmě také své plány. Čína bude v nejbližších letech zřejmě nadále představovat hlavního ochránce severokorejského režimu, ale s jeho rostoucí snahou o diverzifikaci svých ekonomických partnerů (nyní zejména Rusko, ale do jisté míry i Jižní Korea) může být čínský vliv v Pchjongjangu nadále oslabován s tím, jak se bude zmenšovat jeho ekonomická závislost na Pekingu.

Současný odtažitý postoj Číny vůči Severní Koreji je, jak bylo zmíněno v textu, způsoben několika faktory, nicméně tím nejvýraznějším se zdá poprava nejvíce pro-čínské postavy

v Pchjongjangu, Kimova strýce Čang Song Tcheka. Právě tato událost může být určitým milníkem, který bude označovat úpadek vztahů mezi ČLR a KLDR, což je něco, co nedokázaly ani tři jaderné testy, bezpočet testů balistických střel, potopení severokorejské korvety Cheonan nebo bombardování jihokorejského ostrova Yeongpyeong.

Navzdory těmto událostem by Čína měla bojovat o plné obnovení svého vlivu v Pchjongjangu. Hlavním důvodem je stabilita regionu skrze vytrvalý tlak na KLDR v zájmu omezení dalších jaderných testů, jelikož s každým dalším severokorejským jaderným testem je tato stabilita značně narušována a s každým dalším jaderným výbuchem se KLDR dostává blíže k tomu, aby mohla vytvořit dostatečně kompaktní jadernou hlavici, kterou bude možné nasadit na jednu ze svých balistických střel. Toto si přirozeně uvědomují i okolní státy (Jižní Korea a Japonsko) a ze zřejmých důvodů se takového vývoje obávají, a pokud se obávají tyto státy, musí se obávat i Čína, protože to poslední co Peking potřebuje, jsou závody v jaderném zbrojení ve východní Asii.

Zpočátku pro Čínu zřejmě nešlo o tak akutní problém a stále existovala určitá naděje, že dojde k dohodě s Kim Čong Ilem, ale se změnou vedení a současnou generační obměnou v Pchjongjangu tato možnost zmizela spolu s kontakty (a Čang Song Tchekem), které v Pchjongjangu Peking měl a skrze které mohl uplatňovat svůj vliv. Tím se dostáváme k poměrně prostému výsledku: Čína svůj vliv v KLDR pomalu,

¹⁶Koichiro Ishida, „N. Korea moving to import oil from Iran“, The Asahi Shimbun, 18. července 2013, dostupné z:

http://ajw.asahi.com/article/asia/korean_peninsula/AJ201307180081

ale jistě ztrácí a je otázkou, zda ho bude v budoucnu schopna obnovit.

Michael Myklín je študentom bakalárskeho stupňa na Fakulte sociálných štúdií Masarykovej univerzity v Brne, kde študuje odbor Bezpečnostné a strategické štúdia a Medzinárodné vzťahy. Pracuje ako zástupca šéfredaktora a člen východoázijskej sekcie v študentskom portáli Sekuritaci.cz.